

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549
21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis esamu teisiniu reguliavimu, asmeniui paskirtos išankstinės pensijos mokėjimas gali būti sustabdomas ir atnaujinamas. Jei sustabdžius išankstinės pensijos mokėjimą asmuo tam tikrą laikotarpį gavo draudžiamųjų pajamų ir šiam laikotarpiui pasibaigus atnaujino paskirtosios išankstinės pensijos mokėjimą, tokiu atveju ši pensija perskaičiuojama LR socialinio draudimo pensijų įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka (LR socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnis). Nors esamas teisinis reguliavimas numato, kad atnaujinant ir perskaičiuojant paskirtosios išankstinės senatvės pensijos dydį yra įvertinamas asmens įgytas stažas ir apskaitos vienetų skaičius, tačiau nėra atsižvelgiama į išankstinės pensijos sustabdymo laikotarpį. Taigi, pavyzdžiui, asmens, kurio išankstinės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, nes asmuo dėl neįgalumo įgijo teisę į kitą išmoką, pasibaigus išankstinės pensijos sustabdymo laikotarpiui, išankstinės pensijos dydis nėra perskaičiuojamas, nepriklausomai nuo to, kiek truko sustabdymo laikotarpis. Taigi, toks teisinis reguliavimas lemia, kad asmeniui, sustabdžiusiam išankstinę pensiją, gali būti išmokama mažesnė išmoka negu būtų išmokama išskaičiuavus sustabdymo laikotarpį. Todėl LR socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siekiama užtikrinti, kad asmenims, kuriems išankstinės senatvės pensijos mokėjimo laikotarpiu, išankstinė senatvės pensija buvo sustabdyta, būtų perskaičiuojamas išankstinės senatvės pensijos dydis išskaičiuojant sustabdymo laikotarpį.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Seimo narė Laima Nagienė.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekto aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Vadovaujantis esamu teisiniu reguliavimu apskaičiuotos bendroji ir individualioji išankstinės senatvės pensijos dalys mažinamos dydžiu, kurį sudaro šių dalių procento, padauginto iš visų mėnesių, likusių iki senatvės pensijos amžiaus sukakties skaičiaus (LR socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnis). Senatvės pensijos dydis asmeniui, gavusiam išankstinę pensiją, mažinamas dydžiu, kuris lygus 0,32 procento šios pensijos, padauginto iš visų mėnesių, kuriais asmuo gavo išankstinę senatvės pensiją, skaičiaus. Asmeniui turint įstatyme numatytą darbo stažą, senatvės pensijos dydis nemažinamas, jeigu išankstinę senatvės pensiją asmuo gavo ne ilgiau kaip 3 metus (LR socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio 2 dalis). Paskirtoji išankstinė senatvės pensija gali būti sustabdoma ir perskaičiuojama LR socialinio draudimo pensijų įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka. Esamas teisinis reguliavimas numato, kad senatvės pensijos dydis naujinamas, įvertinant asmens įgytą stažą ir apskaitos vienetų skaičių.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma teisiniame reglamentavime numatyti, kad atnaujinus išankstinės pensijos mokėjimą, išankstinės pensijos dydis yra perskaičiuojamas apskaičiuotąsias pensijos bendrąją ir individualiąją dalis mažinant dydžiu, kurį sudaro šių dalių 0,32 procento, padauginto ne iš visų, o tik iš likusių iki senatvės pensijos amžiaus sukakties mėnesių, kuriais buvo mokama arba bus mokama išankstinė pensija, skaičiaus, t.y. išskaičiuojant išankstinės pensijos sustabdymo

laikotarpi. Taip yra siekiama užtikrinti asmenų, kuriems išankstinės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, turtines teises.

Taip pat siūloma nustatyti, kad šis socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimo įstatymas taikomas ir asmenims, kuriems išankstinės senatvės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas ir atnaujintas iki šio įstatymo įsigaliojimo.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus teikiamą Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Įstatymų įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturi.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimams bei bendrinės lietuvių kalbos normoms, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo ir Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymų projektų atitikimas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projekto nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamuosius teisės aktus Lietuvos Respublikos Vyriausybė turėtų priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.

14. Projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimų ir išvadų nereikės.

15. Reikšminiai įstatymo projektų žodžiai

Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc:

Išankstinė pensija; išankstinės senatvės pensijos apskaičiavimas.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Papildomų paaiškinimų nėra.

Seimo narė

Laima Nagienė